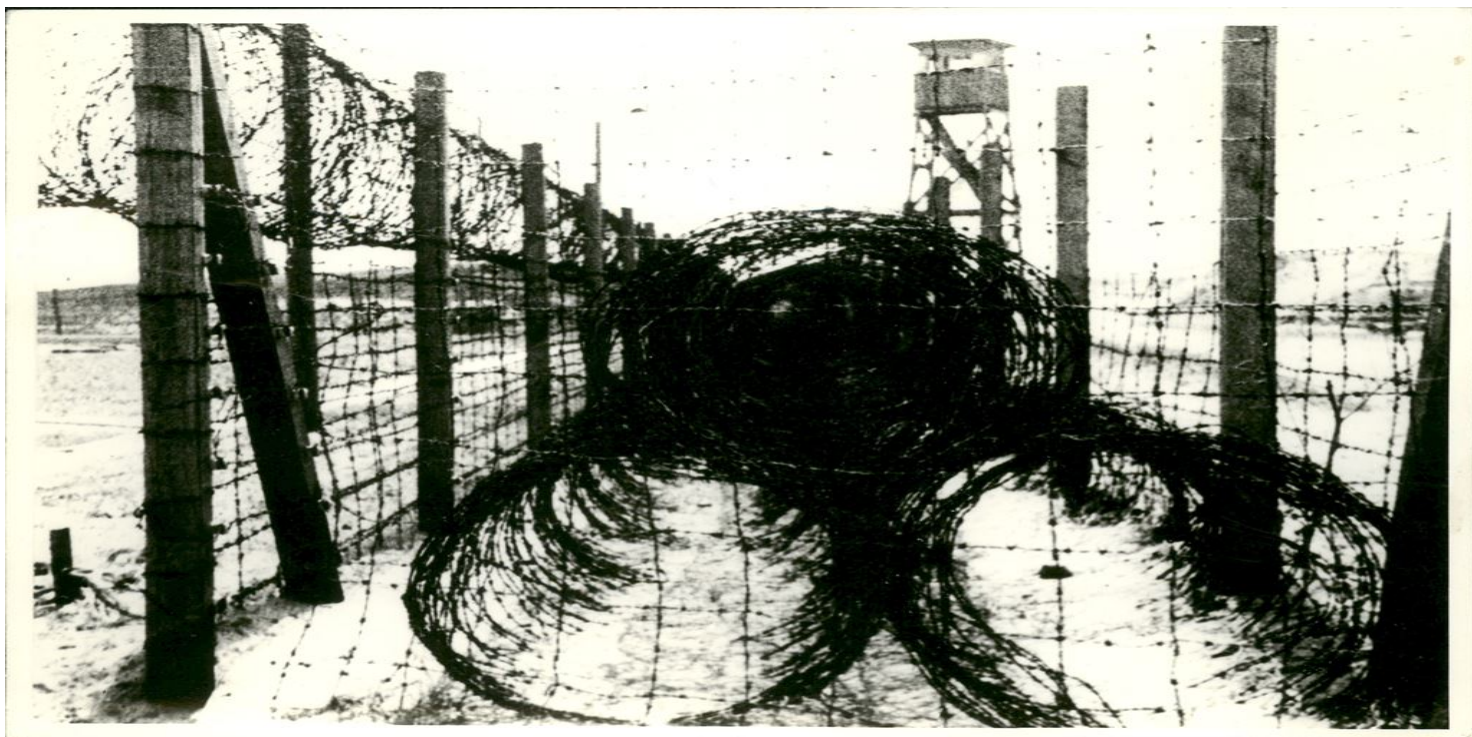

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/okupacja-niemiecka/91310,Oboz-w-Zabikowie.html>

Obóz w Żabikowie. Fot. z zasobu AIPN

ARTYKUŁ

Obóz w Żabikowie

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: PAWEŁ GŁUSZEK 20.04.2022

W kwietniu 1943 roku w podpoznańskim Żabikowie, na terenie starej cegielni, Niemcy utworzyli Więzienie Policji Bezpieczeństwa i Wychowawczy Obóz Pracy. Już tego samego miesiąca do obozu przywieziono pierwszych więźniów.

Trafiali tutaj Polacy podejrzani o działalność konspiracyjną, niemieccy dezercerzy i komuniści, Świadkowie Jehowy, jeńcy sowieccy oraz Węgrzy, Słowacy, Amerykanie i Holendrzy, a nawet mieszkańcy Luksemburga.

Obóz przejściowy

Więźniowie przebywali w obozie od kilku dni do kilku tygodni, po czym byli wywożeni do obozów koncentracyjnych, m.in. do Auschwitz, Gross-Rosen, Sachsenhausen, Mauthausen i Ravensbrück.

Szacuje się, że z Żabikowa odeszło do obozów koncentracyjnych 28 transportów z więźniami. Przez tutejszy lagier przewinęło się w sumie ponad 21 tysięcy osób. Wielu więźniów przebywało w Żabikowie kilka miesięcy, a tylko nieliczni zostali stąd zwolnieni. W obozie więźniowie byli przesłuchiwani przez gestapo. Wykonywano tutaj również wyroki śmierci. Na porządku dziennym były tortury i znęcanie się nad osadzonymi.

Obóz w Żabikowie. Fot. z zasobu

AIPN

Organizacja obozu

Obóz dzielił się na więzienie policyjne i obóz karny. W jego skład wchodziło 8 baraków dla więźniów (osobne dla mężczyzn i kobiet) oraz 10 budynków administracyjnych. Znajdowały się tutaj także betonowe bunkry karne oraz basen przeciwpożarowy, w którym wykonywano wyroki śmierci. Całość obozu była otoczona podwójnym płotem z drutu kolczastego pod napięciem i wieżami strażniczymi. Załogę stanowiło od 80 do 100 żołnierzy niemieckich. Warunki, w jakich przebywali więźniowie w Żabikowie były podobne do tych w obozach koncentracyjnych. Na terenie obozu często dochodziło do zbrodni popełnianych przez Niemców. Śmierć

ponieśli tutaj liczni członkowie polskiego podziemia z Kraju Warty oraz kilkunastu żołnierzy AK z Inowrocławia.

Obóz w Żabikowie. Fot. z zasobu

AIPN

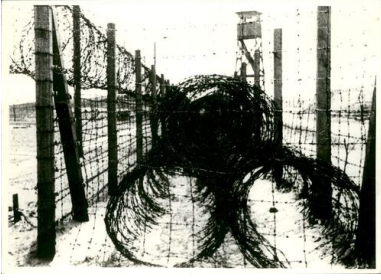

Obóz w Żabikowie. Fot. z zasobu

AIPN

Za co za druty?

Za druty można było trafić np. za ucieczkę z robót przymusowych w Rzeszy lub uchylanie się od obowiązku pracy. Więźniów osadzano na 14 lub 21 dni, a potem na 28 i 56 dni. Po tym okresie ludzi najczęściej wysyłano do obozów koncentracyjnych. Wśród osadzonych znajdowali się m.in. „niedzielnicy”. Były to osoby, które trafiły do Żabikowa w piątek wieczorem, a po przesłuchaniach (tortury i znęcanie się), byli wypuszczani do domu w poniedziałek rano. Ludzie ci najczęściej trafiali tutaj w wyniku donosów i pomówień.

Obóz w Żabikowie. Fot. z zasobu

AIPN

* * *

Ewakuację obozu w Żabikowie rozpoczęto w nocy 19 stycznia 1945 roku. Część więźniów przetransportowano koleją do obozu w Sachsenhausen, reszta ruszyła w „marszach śmierci” m.in. do Ravensbrück. Kilkudziesięciu chorych, którzy nie mogli poruszać się o własnych siłach, zostało zgromadzonych w jednym z drewnianych baraków i podpalonych. Wszyscy spłonęli żywcem. Ostatniego dnia do Żabikowa dotarła też grupa 33 więźniów, których Niemcy rozstrzelali na cmentarzu żabikowskim. 26 stycznia 1945 roku do obozu weszły wojska sowieckie.

COFNIJ SIĘ